

Colònia Jorba (o colònia del Manganell)

Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Complaçament Ctra. que surt de la N-141 prop del Km. 11 en direcció sud.

Coordenades:

Latitud: 41.76074
Longitud: 1.93659
UTM Est (X): 411601
UTM Nord (Y): 4623758

Classificació

Número de fitxa 08034 - 66
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Regular
Protecció Física
Observacions protecció: Recinte tancat
Número inventari PA: 16298
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Indústries i magatzems Jorba S.A.
Autoria de la fitxa Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dv., 14/05/1999 - 02:00

Descripció

Colònia industrial. És situada a la vora d'un meandre del riu Calders, cosa que determina una planta allargada, amb diferents nivells aterratsats que aprofiten al màxim l'espai. Consta de 3 naus fabrils, resclosa, canal i una turbina, diverses construccions amb habitatges per als treballadors i galliners. L'edifici principal d'habitatges forma un cos allargat de 4 plantes. Fet de pedra a la base i acabat amb totxo. A la part posterior tenen galeries, que comuniquen amb els galliners mitjançant 2 passos a nivell. Als baixos de l'edifici hi havia els diferents serveis: botiga i forn de pa, escola, cafè, barberia i carnisseria. Els pisos havien començat a reformar-se quan l'empresa va tancar. Entrant a l'esquerra, hi ha l'antiga residència per treballadors foranis, on hi ha també la capella. Adossat a aquest edifici n'hi ha un altre que acollia la fusteria, manyaneria i despatxos. La casa del director és fora del recinte, al costat de la carretera.

Història

La fàbrica es començà a construir l'any 1892, al terme de Viladecavalls, obra de l'empresari manresà Pere Jorba i Gassó. Ben aviat es convertí en una autèntica colònia industrial. L'any 1906 es construï la central elèctrica, a prop de la colònia. L'any 1914 hi havia una quadra de 200 telers i una altra de nova edificació on hi havia instal·lada la secció de preparació. El 1903 s'hi va instal·lar una comunitat de monges del Sagrat Cor. Gestionaven una residència per a treballadors que venien de fora: cuina, llits, guarderia... També administraven la botiga, que abans estava comunicada amb la residència mitjançant un pas aeri. L'escola la portaven les monges i el capellà. Va funcionar fins l'any 1975 aproximadament. Als baixos del bloc de pisos hi havia els diferents serveis: botiga i forn de pa, escola, cafè, barberia i carnisseria. Els diumenges, al bar hi feien ball. Primer amb un piano de mà i després amb una gramola. També hi havia una sala on feien teatre (a l'edifici de la residència). A la dècada dels 60 s'inicià una reestructuració de la colònia i s'ampliaren les naus fabrils. S'hi instal·là una moderna secció d'un centenar de telers. En aquest moment hi havia 120 treballadors. Més endavant la fàbrica passà a ser explotada per la companyia «Indústries Jorba Mir SA» fins l'any 1981 en què l'empresa va tancar. Actualment les naus són utilitzades per indústries menors.

Bibliografia

- Calders, un municipi entre el Pla de Bages i el Moianès, pp. 135-136
- CAMPRUBÍ, Josep: «La Colònia Jorba (2)», Fàbriques i empreses, Manresa, 1994, pp. 70-71
- JORBA GASSÓ, P: «Recuerdo», a Revista Ilustrada Jorba, núm. 210, any XIX, Manresa, març de 1927, pp. 131-133.
- LLADÓ, J: «Calders», a Revista Ilustrada Jorba, núm. 285, Any XXV, Manresa, juny de 1933, pp. 387-390.
- VI Caminada Popular de Navarcles (fulletó amb text de Llorenç Ferrer), Centre Excursionista de Navarcles, 28-X-1990

